

Sygn. akt II Ca 415/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 9 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Janusz Roszewski
Sędziowie:	SSO Wojciech Vogt - spr. SSR del. Tomasz Błoński
Protokolant:	st. sekr. sąd. Jolanta Bąk

po rozpoznaniu w dniu 09 listopada 2017r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa L. W.

przeciwko J. N.

o roszczenia z umowy renty lub dożywocia

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Kaliszu

z dnia 11 kwietnia 2017r. sygn. akt I C 144/16

1. oddala apelację,
2. przyznaje adwokatowi T. K. od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kaliszu wynagrodzenie w kwocie 1800 zł powiększone o 23 % podatek od towarów i usług tytułem pomocy prawnej udzielonej z urzędu powódce L. W.,
3. przyznaje adwokatowi M. K. od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kaliszu wynagrodzenie w kwocie 1800 zł powiększone o 23 % podatek od towarów i usług tytułem pomocy prawnej udzielonej z urzędu pozwanemu J. N.,
4. nie obciąża powódki kosztami postępowania.

SSO Wojciech Vogt SSO Janusz Roszewski SSR del. Tomasz Błoński

UZASADNIENIE

Powódka L. W. wystąpiła z powództwem przeciwko J. N. o:

- zamianę zawartą między stronami w akcie notarialnym z 19.10.2003 r. umowy dożywocia, w zakresie obowiązku dostarczania wyżywienia, pomocy i opieki lekarskiej, na dożywotnią rentę w kwocie po 800 zł miesięcznie, płatną do dnia 10 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia płatności którejkolwiek z rat;
- zasądzenie kwoty 28.800 zł tytułem odszkodowania za niewykonywanie obowiązków wynikających z umowy dożywocia za okres ostatnich 3 lat wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty;
- zasądzenie zwrotu kosztów według norm przepisanych.

Pozwany wniosł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów.

Sąd Rejonowy w Kaliszu wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2017 r. oddalił powództwo i orzekł o kosztach postępowania.

Apelację od tego rozstrzygnięcia wniosła powódka zaskarżając wyrok w części – odnośnie punktu I sentencji. Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

1. naruszenie prawa materialnego w postaci:

- art. 65 § 1 i 2 KC, w związku z art. 908 KC i 888 KC przez błędną ich wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, prowadzące do błędnego zakwalifikowania zawartej między stronami 19.10.2003 r. umowy jako darowizny, a nie umowy o dożywocie
- art. 913 KC i 914 KC poprzez ich niezastosowanie w sytuacji kiedy istniały do tego przesłanki;
- art. 296 KC poprzez błędną jego interpretację polegającą na przyjęciu, iż obowiązki opieki, dostarczania żywności czy opieki medycznej stanowić mogą element służebności osobistej;

2. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu, z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

- art. 233 KPC poprzez błędną ocenę, iż zawarta między stronami 19.10.2003 r. umowa nie spełnia warunków wymaganych dla umowy dożywocia, w szczególności zaś, że świadczenia pozwanego nie mogą zostać uznane za ekwiwalentne wobec świadczeń powódki;
- art. 228 KPC poprzez jego niezastosowanie odnośnie wysokości roszczeń powódki, które wobec jej stanu zdrowia i wieku, powinny zostać uznane za powszechnie znane;

3. niewyjaśnienie wszystkich okoliczności sprawy, wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 227 KPC w zw. z art. 217 KPC, poprzez niezasadne oddalenie wniosków dowodowych zawartych w piśmie strony powodowej z dnia 24.01.2017 r.

Wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów wskazanych w piśmie strony powodowej z dnia 24 stycznia 2017 r., na okoliczności tam przytoczone.

Wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie zwrotu kosztów.

Pozwany wniosł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w całości podziela ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Rejonowy i uznaje je za własne. W takiej sytuacji gdy sąd odwoławczy orzeka na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w pierwszej instancji i aprobuje dotychczasowe ustalenia, nie musi ich powtarzać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia

2007 r., II CSK 18/07, Lex nr 966804; orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 1935 r., C III 680/34. Zb. Urz. 1936, poz. 379, z dnia 14 lutego 1938 r., C II 21172/37, Przegląd Sądowy 1938, poz. 380 i z dnia 19 listopada 1998 r., III CKN 792/98, OSNC 1999, nr 4, poz. 83; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2006 r., I CSK 147/05).

Wbrew zarzutom zawartym w apelacji Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił, że umowa zawarta między stronami z dnia 19 października 2003 r. nazwana umowa darowizny nie stanowi umowy dożywocia. Istota bowiem umowy dożywocia jest zapewnienie zbywcy dożywotniego utrzymania. Przepis art. 908 § 1 k.c. wskazuje na ten warunek jako na istotę treści tego stosunku prawnego. W dalszym ciągu dopiero definiuje obowiązki nabywcy wynikające z ustawy w braku odmiennej umowy. Wynika z tego, że umowa między stronami decyduje o zakresie praw i obowiązków ale te prawa i obowiązki muszą zmierzać do dożywotniego utrzymania zbywcy.

Natomiast z § 5 umowy zawartej między stronami okoliczność ta nie wynika. W umowie tej mówi się bowiem o dostarczeniu „wyżywienia, pomocy i opieki lekarskiej w razie potrzeby”. Nie chodzi więc w tej umowie o zapewnienie dożywotniego utrzymania zbywcy (nawet w określonej tylko w umowie części) ale o pewne świadczenia, które nie stanowią bezwarunkowego obowiązku nabywcy ale konkretyzują się w bardzo niejasno określonych okolicznościach, które kryją się w umowie pod sformułowaniem „w razie potrzeby”.

Tego typu umowa nie wyczerpuje znamion ustawowych umowy nazwanej określonej w art. 908 § 1 k.c.

Sąd prawidłowo zinterpretował wolę stron i wskazał jak strony rozumiały zapis § 5 umowy i swoje stanowisko w tym zakresie szczegółowo uzasadnił. Poprawność rozumowania Sądu wzmacniają wypowiedzi samej powódki, która w wielu miejscach wskazuje, że darowała gospodarstwo rolne pozwanemu.

Rację ma skarżąca wskazując, że Sąd I instancji błędnie zakwalifikował wymienione w § 5 umowy zobowiązanie jako element służebności osobistej, gdyż jest to niezgodne z treścią norm zawartych w art. 296 k.c. Jednak lektura uzasadnienia Sądu wskazuje, że Sąd Rejonowy ma również wątpliwości co do trafności tej tezy. Nie ma to jednak wpływu na rozstrzygnięcie.

Wobec podważenia przez pozwanego zasady jego odpowiedzialności dopuszczanie wniosków dowodowych mających wykazywać wysokość roszczenia nie było celowe.

Mając na uwadze powyższe okoliczności należało, zgodnie z art. 385 k.p.c., orzec jak w sentencji. O kosztach orzeczono zgodnie z art. 102 k.p.c.

Wojciech Vogt Janusz Roszewski Tomasz Błoński